

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 630/2022-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a zo sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátskou kanceláriou ADVOKÁT JUDr. PETER TIMKO spol. s r. o., Pri parku 8, Maňa, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Peter Timko, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Obdo 68/2021 z 28. októbra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 26. januára 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiada priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z podanej ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka vystupovala v konaní vedenom Okresným súdom Topoľčany (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 6 C 421/2015 v procesnom postavení žalobcu v spore o náhradu škody 31 573,96 eur s príslušenstvom, ktorá vznikla jej právnomu predchodcovi ([REDACTED]) v dôsledku úhynu koní po skonzumovaní žalovanými chemicky ošetrovaného krmiva. Okresný súd prvým rozsudkom z 3. mája 2017 žalobu zamietol. Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 15 Cob 116/2017-226 z 28. februára 2018 rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie z dôvodu nesprávnej aplikácie ustanovení Občianskeho zákonníka, keďže porušenie povinností zo záväzkového vzťahu medzi stranami sporu (podnikateľmi) upravuje Obchodný

zákonník. Aj po vrátení veci na ďalšie konanie mal okresný súd za preukázané, že prvotnou a bezprostrednou príčinou vzniku škody (úhynu koní) bolo konanie [REDACTED], zamestnanca právneho predchodcu sťažovateľky, ktorý nerešpektoval zákaz vyplývajúci z poučenia žalovaných nekŕmiť kone ošetrovaným krmivom po dobu piatich až šiestich dní, na čo bol výslovne upozornený [REDACTED] a [REDACTED]. Z toho podľa okresného súdu vyplýva zodpovednosť právneho predchodcu sťažovateľky ako zamestnávateľa, ktorý neurobil vhodné opatrenia na to, aby sa škode predišlo, a preto žalobu ako nedôvodnú zamietol.

3. Krajský súd na základe odvolania podaného sťažovateľkou rozsudkom č. k. 15 Cob 16/2019-284 z 8. októbra 2019 potvrdil rozsudok okresného súdu ako vecne správny, keďže sťažovateľka nepreukázala porušenie povinností na strane žalovaných ani príčinnú súvislosť so vzniknutou škodou. Krajský súd naopak vzhliadol príčinnú súvislosť so vzniknutou škodou na strane právneho predchodcu sťažovateľky v nezodpovednom konaní osoby, ktorú poveril starostlivosťou o kone.

4. Sťažovateľka podala proti rozsudku krajského súdu dovolanie, odôvodňujúc jeho prípustnosť podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že dovolanie odmietol v časti namietajúcej vadu zmätočnosti [§ 420 písm. f) CSP] ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné podľa § 447 písm. c) CSP, a vo zvyšnej časti podľa § 447 písm. f) CSP, keďže prípustnosť dovolania nie je procesne daná. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nadobudlo právoplatnosť 29. novembra 2021.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania, ktoré považuje za nespravodlivé a nezákonné, podala sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) najvyšší súd sa vyhol odpovedi na spornú otázku, či posudzovaný prípad (ne)patrí do kategórie právnou náukou definovaných multikauzálnych škodových udalostí, a svojvoľne odmietol prijať závery modernej právnej vedy o prekonaní simplifikovanej šablóny jediná príčina – jediný následok. Súdny nevenovali pozornosť argumentom sťažovateľky týkajúcim sa psychologického kauzality, ktorá podľa sťažovateľky viedla k odlišnému záveru, a to že minimálne časť zodpovednosti za škodu možno pripísať žalovaným;

b) zároveň nesúhlasí s účelovým vyhodnotením známej rozhodovacej praxe vrcholných súdnych autorít tak, že nie je pre najvyšší súd právne záväzná.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie základných práv sťažovateľky označených v bode 1 tohto uznesenia napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým bolo odmietnuté jej dovolanie, z dôvodu neprijatia odlišného právneho názoru sťažovateľky na príčinnú súvislosť so vzniknutou škodou a formalizmu pri posúdení viazanosti rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít.

7. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci

ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 151/05). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 206/2015). Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam.

8. Vzhľadom na to, že napadnutým uznesením najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľky, ústavný súd dáva do pozornosti aj svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu (napr. IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012, II. ÚS 98/2017). Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (m. m. II. ÚS 324/2010), samozrejme za predpokladu, že ide o riešenie ústavne udržateľné (m. m. IV. ÚS 239/2021).

9. Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sa v civilnom sporovom konaní účinne zaručujú len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred súdom vrátane dovolacích konaní. Súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy však nie je povinnosť dovolacieho súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva. V opačnom prípade by totiž dovolací súd stratil možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného opravného prostriedku vôbec boli naplnené (IV. ÚS 314/2020).

10. V súlade s uvedenými východiskami ústavný súd pristúpil k preskúmaniu častí odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu zodpovedajúcich sťažovateľkou uplatnenej argumentácii a pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sa zameril na to, či najvyšší súd v napadnutom uznesení posúdil dovolanie sťažovateľky ústavne akceptovateľným spôsobom. Úloha ústavného súdu spočívala v posúdení skutočnosti, či sa závery najvyššieho súdu zakladajú na zákonných dôvodoch a či tieto dôvody boli dostatočne a ústavne konformne formulované a či interpretácia a aplikácia ustanovení Civilného sporového poriadku v sťažovateľkinej veci je z ústavnoprávneho hľadiska udržateľná.

11. Vo vzťahu k dovolacej námietke [podľa § 420 písm. f) CSP], že sa súdy nedostatočne zaoberali argumentáciou sťažovateľky týkajúcou sa konštrukcie multikauzálnych škodových udalostí, najvyšší súd po tom, čo zohľadnil skutočnosť, že krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu

ako vecne správny (bod 24 napadnutého uznesenia), a pripomenul judikatúru ústavného súdu, podľa ktorej odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie, pokiaľ ostali sporné alebo sú potrebné na doplnenie dôvodov rozhodnutia prvoinštančného súdu, konštatoval nasledujúce. Najvyšší súd považoval za jednoznačné, že sa súdy dostatočne zaoberali otázkou tvrdeného zanedbania povinnosti žalovaných a mierou tohto zanedbania na škodový následok, a to napriek tomu, že z odôvodnenia rozhodnutí súdov to explicitne nevyplýva, keďže dospeli k jednoznačnému záveru, že bezprostrednou príčinou vzniku škody bolo konanie zamestnanca právneho predchodcu sťažovateľky a medzi vzniknutou škodou a nepreukázaným porušením povinnosti žalovaných ani nemohla existovať príčinná súvislosť. Sťažovateľkou namietaná absencia použitia právnej konštrukcie multikauzálnych škodových udalostí zo strany súdov oboch inšancií ostáva podľa najvyššieho súdu bez právneho významu pre vec (bod 25 napadnutého uznesenia).

12. Z odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu sa tak ústavný súd presvedčil, že tento sa predmetnou dovolacou námietkou sťažovateľky zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že dostala odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. Jeho závery v otázke odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia [zodpovedajúce dôvodu dovolania podľa § 420 písm. f) CSP] zodpovedajú vecnému prieskumu dotknutej dovolacej námietky. V tomto kontexte tak ústavný súd zastáva názor, že pri zohľadnení už uvedených skutočností neexistuje ústavne relevantný dôvod na to, aby do napadnutého uznesenia najvyššieho súdu zasahoval.

13. Pokiaľ ide o ďalšiu námietku obsiahnutú v dovolaní sťažovateľky [v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP], že odvolací súd a súd prvej inšancie sa odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v otázke príčinnej súvislosti (rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25Cdo/1946/2000, 25Cdo/1369/2006 a 25Cdo/1427/2001 a rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. R 27/1977), najvyšší súd v bode 42 napadnutého uznesenia s odkazom na uznesenie č. k. 6 Cdo 29/2017 z 24. januára 2018 publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2018 pod č. 71 pripomenul, že za ustálenú prax dovolacieho súdu sa nepovažujú rozhodnutia českého najvyššieho súdu, preto na sťažovateľkou odkazovanú judikatúru Najvyššieho súdu Českej republiky neprihliadal. V tejto súvislosti ústavný súd odkazuje aj na už prijaté závery v obdobnej veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 143/2020 týkajúcej sa rovnakého odôvodnenia najvyššieho súdu neprihliadania na judikatúru Najvyššieho súdu Českej republiky. Vo vzťahu k rozhodnutiu R 27/1977 ako *obiter dictum* najvyšší súd v bode 43 napadnutého uznesenia uviedol, že ho vzhľadom na odlišné posúdenie skutkového stavu nepovažuje za relevantné, a aj v prípade jeho aplikácie na prejednávanú vec by táto viedla k záveru, že konanie právneho predchodcu sťažovateľky založilo príčinnú súvislosť medzi protiprávnym konaním a následným vznikom škody.

14. Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vo väzbe na obsah sťažnostnej argumentácie sťažovateľky (ktorá priamo odkazuje na argumentáciu prezentovanú v podanom dovolaní) dospel k záveru, že najvyšší súd svoje závery o odmietnutí dovolania sťažovateľky ústavne akceptovateľným a dostatočným spôsobom odôvodnil a nemožno ich považovať za nesprávne či svojvoľné, pričom zároveň neexistuje skutočnosť, ktorá by signalizovala jeho svojvoľný postup. Výklad a aplikáciu ustanovení Civilného sporového poriadku najvyšším súdom vyhodnotil ako ústavne udržateľné.

15. Ústavný súd považuje napadnuté uznesenie najvyššieho súdu za ústavne konformné, splňajúce ústavnoprávne požiadavky súdneho rozhodnutia, a keďže nezistil v jeho odôvodnení svojvôľu alebo arbitrárnosť, je možné uzavrieť, že nie je spôsobilé relevantným spôsobom zasiahnuť do základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

16. Sumarizujúc uvedené, ústavný súd konštatuje, že z ústavnoprávneho hľadiska niet žiadneho dôvodu, aby sa závery napadnutého uznesenia najvyššieho súdu spochybňovali, a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

17. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. novembra 2022

Miloš Mad'ar
predseda senátu